

Eýranda häkimiýet we döwlet

Category: Kitapcy

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Eýranda häkimiýet we döwlet EÝRANDA HÄKIMIÝET we DÖWLET

Eýran Yslam Respublikasynyň prezidenti Ibrahim Reisini, daşary işler ministrini we režimiň käbir adamlaryny alyp barýan weryolýodyň heläkçilige uçramagy meniň pikirimçe Eýranda käbirleriniň garaşýan «düýpli» üýtgeşmesine ýol açmaz.

Sebäp režimiň jylawy dini lider Ali Hamaneyiň elinde.

Dini lider Eýranyň Ýaragly Güýçleriniň we ähki howpsuzlyk gulluklarynyň serkerdebaşysy.

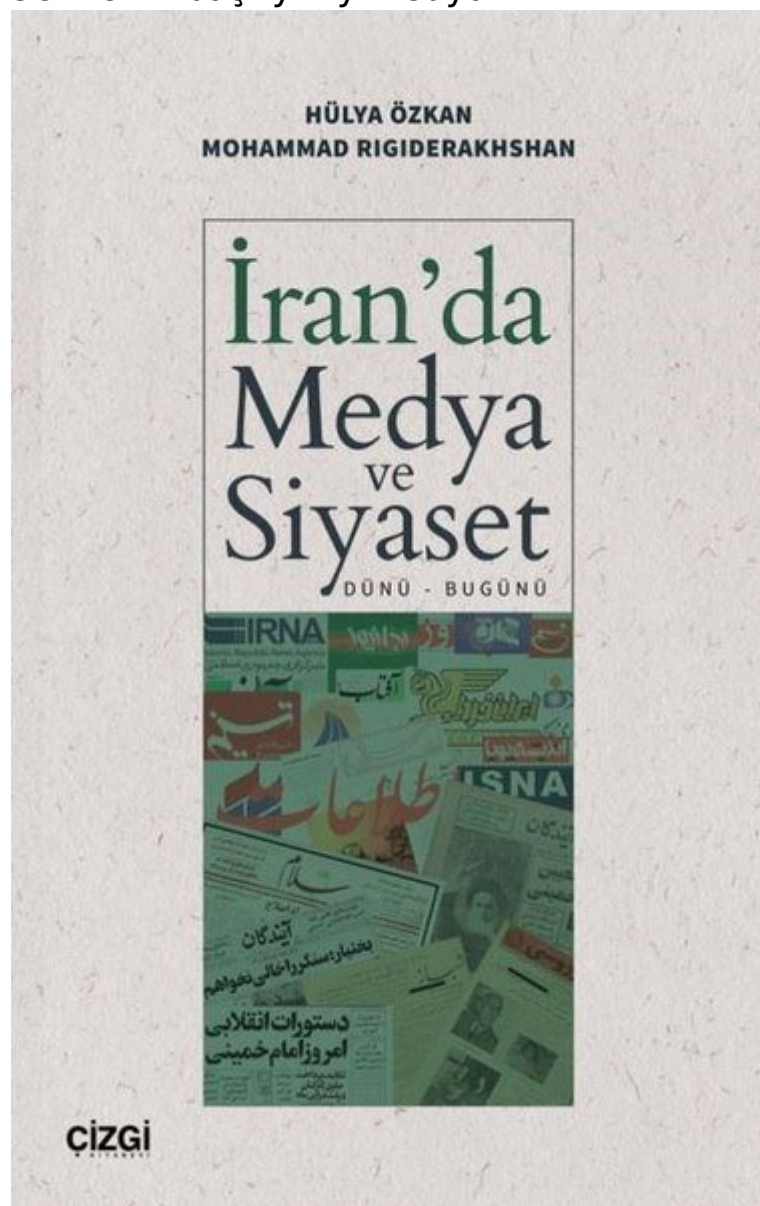
Suduň başlygy, Konstitusiýany Goraýjylar Geňeşiniň (KGG) agzalarynyň ýarsyny, jumga gününüň yamlaryny döwlet teleradio kanallarynyň başlyklaryny belleýänem şol.

Dini lideriň milliardlarça dollara barabar haýyr-sahawat guramalary-da eýran ykdysadyýetiniň uly bölegine gözegçilik edýär.

Dini lideriň elinde saklaýan güýçleriň iň esasylarynyň birem KGG-dir.

12 din alymyndan we hukukçydan ybarat edara bolan KGG prezidentlige kandidaturasyny goýýan islendik kişini tassyklama ygtyýarlyga eýe edaradyr.

Edara režimiň baýry «din alymlaryndan» biri bolan Şeýh Ahmet Jenneti başlyklyk edýär.

Soňky prezident saýlawlarynda kandidaturasyny goýmak üçin ýüz tutan 590 adaman 7-si KGG tarapyndan tassyklanyldy we hiç bir aýalyň kandidaturasyny goýmagyna ýol bermändi.

Wezipe ygtyýarlarynyň arasynda täze dini lideriň bellemegini tassyklamak ýa-da ony birden artyk kandidatlaryň arasyndan saýlamak bolan Hünärmenler Mejlisi-de bar. Emma bu mejlisem kandidatlaryň parlamente, prezidente, Lider hünärmenler geňeşiniň saýlawlaryna kandidaturasyny goýmagyň öňüni alyp bilýän Ahmet Jennetiniň başlyklygyndaky KGG tarapyndan kontrollykda saklanýar.

Dini lideriň elindäki ýene bir struktura-da režimiň gara güýji we fiziki ýüzi bolan «Rewolýusion Gwardiýadyr».

Gwardiýa ýurduň daşynda-da hereket edip bilýän ykdysady topar bolmak bilen birlikde ýerli edaralardyr milisiýa otrýadlaryndan düzülen gullukdyr.

Eýran režimi syýasy sistemalar boýunça kartada döwletleriň ýerli edaralarynyň formal barlygy bilen Latyn Amerikadaky rasizme gol ýapýan çepçi militarist toparlara meňzeş, emma dini häsiýetli anarhust rewolýusioner hereketleriň utgaşygy bolan täze nusgadyr.

Şonuň üçinem Eýranda häkimiýet we döwlet ýörite hem-de deňsiz-taýsyz ýagdaý bolanlygyndan has öň görlüp-eşdilmedik täze çemeleşme hödür edilmelidir.

Mişari ZEÝDI,

Saud Arabystanly žurnalist.

Sişenbe, 21.05.2024 ý.